

**การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน :
ศึกษาเฉพาะกรณี ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่**
**The Local Political Participation of the People: A Case Study of
Tambon Chang Phueak, Muang District, Chiang Mai Province**

บุศรา โพธิสุข¹ , Bursara Pothisook¹

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน 192 หมู่ 2 ตำบลตันธง อำเภอเมือง
จังหวัดลำพูน 51000

Mahachulalongkornrajavidyalaya University Lamphun Buddhist College 192 Moo.2 Tontong Sub-district
Muang District Lamphun Province 51000

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน 2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจ และ 3. เพื่อศึกษาปัญหา แนวทางแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 383 คน สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) จำนวน 20 คน และสนทนากลุ่ม (focus group) ได้แบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 361 ชุด เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานด้วยการทดสอบค่าที (t-test) และค่าเอฟ (F-test) การวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอโดยการบรรยายวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนโดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.86 ซึ่งสามารถเรียงตามลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านหลักการบริหารนิยธรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.27 ด้านการร่วมรณรงค์การเมืองท้องถิ่นอยู่ระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.86 ด้านการตัดสินใจทางการเมืองอยู่ระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.72 และด้านการดำเนินการเลือกตั้ง อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.59 ตามลำดับ

ผลการศึกษาการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า อายุ และการศึกษา ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นแตกต่างกัน ส่วนเพศ และสถานภาพ ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจ พบว่า อาชีพ รายได้ต่อเดือน และตำแหน่งหน้าที่ในชุมชน ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นแตกต่างกัน

¹ อาจารย์ ดร. หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ปัญหา พบว่า ประชาชนยังมีการปลูกฝังในระบบอุปถัมภ์อยู่ มีการแบ่งกลุ่ม ไม่ค่อยมีส่วนร่วมทางการเมือง ส่วนใหญ่จะมีส่วนร่วมเฉพาะช่วงเลือกตั้ง และการประชาสัมพันธ์เลือกตั้งยังไม่ครอบคลุมพื้นที่ แนวทางแก้ไขปัญหา ควรปลูกฝังให้ประชาชนมีแนวคิดที่เป็นประชาธิปไตย ให้ความสำคัญในการใช้สิทธิเลือกตั้งเพื่อสังคมและประโยชน์ของส่วนร่วม ควรมีการรณรงค์ให้ความเข้าใจต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากยิ่งขึ้น และควรประชาสัมพันธ์การเลือกตั้งให้ครอบคลุมพื้นที่

คำสำคัญ การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น, การดำเนินการเลือกตั้ง, การมีส่วนร่วมรณรงค์เลือกตั้ง, การตัดสินใจทางการเมือง, อภิปรายธรรม

ABSTRACT

This research report has the following objectives: to study the local political participation of the people, to study the compare local political participation of the people, social and economic factors on the political participation, and to study the problems and solutions of political participation of the people in Tambon Chang Phueak, Chiang Mai Province. The sample used in this study totaling 383. 20 of them were in-depth interviewed. And focus group. 361 sets of questionnaires were returned. The tools in this research consisted of questionnaires and interview forms. Tools used to collect statistical data were used in this study were frequency, percentage, mean, standard deviation, and t-test and F-test provides data tables and lectures. The Results of the research were as follows : The Participation of people was in the middle level. When considering the order from highest to lowest was found that the APARIHANIYADHAMMA average of 3.27. Political participation overall. In practice a moderate average of 2.86, which can be sorted in descending order as follows. Jim Mora's main shopping fair promotes participation. In practice a moderate average of 3.27 of a local political campaign. In practice a moderate average of 2.86 on a political decision. In practice a moderate average of 2.72 and the implementation of the election. In practice a moderate average of 2.59 respectively.

The study the compare local political participation of the people, social and economic factors on the political participation. By personal factors were age, education, and public opinion on the involvement of local political differences, gender and status of public opinion is no different. When classified by social and economic factors that occupation, monthly income. And the title role in the community Public opinion on the involvement of local political differences.

Problems that people also are implanted in the foster system. A Segmentation Little Political Participation Most are engaged only during elections. PR election and

also covers the area. Solutions Should instill in people the idea of democracy. To realize the benefit of society and the electorate to participate. There should be a campaign to understand the political participation even more. And should promote the election coverage.

Keywords The Local Political Participation, Process Of Election, Have Campaign On The Election, The Politics Decision Making, Aparihaniyadhamma

บทนำ

การปกครองท้องถิ่นเป็นส่วนหนึ่งทำให้เกิดการพัฒนาทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย ความเข้มแข็งของการปกครองจะเกิดขึ้นได้ จะต้องเกิดจากการมีส่วนร่วมของประชาชน การส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้งจึงเป็นส่วนสำคัญในการที่จะส่งเสริมระบบการเมืองให้มีความเป็นประชาธิปไตยและก่อให้เกิดการพัฒนาประชาธิปไตยได้อย่างยั่งยืน โดยเฉพาะการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นอันเป็นพื้นฐานสำคัญในการที่จะทำให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้ทางการเมืองโดยการมีส่วนร่วม การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นเป็นการเมืองที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนในท้องถิ่นมากที่สุด ในอดีตที่ผ่านมา ประชาชนในท้องถิ่น จะมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นของตนเองน้อยมากการมีส่วนร่วมที่เป็นรูปธรรม คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น แต่เมื่อเลือกตั้งเสร็จสิ้น มีสมาชิกสภาท้องถิ่นมีคณะผู้บริหารหรือผู้บริหารท้องถิ่นแล้ว ประชาชนจะไม่มีส่วนร่วมอย่างอื่นเลย ในกรณีที่ประชาชนสนใจจะมีส่วนร่วมในการปฏิบัติก็พบว่า ไม่มีช่องทางที่เปิดให้ประชาชนทำอะไรได้มากนัก ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดพลัง ขาดความร่วมมือ และขาดความสนใจจากประชาชนส่งผลให้การปกครองท้องถิ่น ซึ่งเป็นการปกครองของคนในท้องถิ่นเอง ประสบความล้มเหลวรัฐธรรมนูญแห่ง ราช

อาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 หมวดที่ 14 ว่าด้วยการปกครองท้องถิ่นได้บัญญัติถึงสาระหลักเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมในองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในเรื่องอื่นๆ ไว้หลายประการ เช่น การเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น การลงคะแนนเสียงถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น การออกเสียงประชามติ และการมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะเห็นได้ว่าประเด็นเหล่านี้เป็นประเด็นสำคัญต่อการปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างยิ่ง ในการกำหนดให้ การปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องเปิดช่องทางและหาวิธีการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในท้องถิ่นมากขึ้น (กองราชการส่วนตำบล, 2550)

เทศบาลตำบลช้างเผือกเป็นเทศบาลขนาดกลาง มีเขตการปกครองรวม 4 หมู่บ้าน 10 ชุมชน จากการสำรวจจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในปี 2554 มีผู้มีสิทธิเลือกตั้งท้องถิ่นจำนวน 7,097 คน มีผู้มาใช้สิทธิจำนวน 4,217 คน คิดเป็นร้อยละ 59.48 (กองราชการส่วนตำบล, 2550) ถือได้ว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ เนื่องจากมีประชากรแฝงจำนวนมาก และบางคนมีรายชื่ออยู่ในสำเนาทะเบียนบ้านแต่ไม่ได้อาศัยอยู่ประจำ แม้จะทราบว่าจะมีการเลือกตั้ง แต่ก็ยังไม่มาใช้สิทธิเลือกตั้ง สาเหตุมาจากความรู้สึกสับสนไม่รู้ว่าจะเลือกใคร

จึงไม่ให้ความสนใจและไม่มีเวลาที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง เพราะเห็นว่าการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองไม่สามารถเป็นหลักประกันว่าจะทำให้ระบบการเมืองตอบสนองต่อตนเอง สามารถลดความเหลื่อมล้ำ และแก้ปัญหาคอร์รัปชันได้อย่างแท้จริง ประชาชนถูกความครอบงำทางแนวคิดหรือการปลูกฝังทางความคิดและให้ความเข้าใจในระบบอุปถัมภ์อยู่ มีการแบ่งกลุ่มเป็นพรรคเป็นพวก การประชาสัมพันธ์ที่ไม่ทั่วถึง การมีส่วนร่วมจะเน้นเฉพาะช่วงเลือกตั้ง ทำไม่ต่อเนื่อง ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในการมีส่วนร่วมทางการเมือง ขาดการให้ความสำคัญต่อการเลือกตั้ง

จากความสำคัญของปัญหาดังกล่าว หากการเมืองในทุกระดับไม่มีความเข้มแข็ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเมืองระดับท้องถิ่น มีการพัฒนาไปในทิศทางที่สอดคล้องกับระบอบประชาธิปไตย มีการเลือกตั้งที่ไม่บริสุทธิ์ยุติธรรม จะส่งผลต่อการเมืองระดับชาติที่ไร้เสถียรภาพ หากมีการรณรงค์การเลือกตั้ง ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง ก็สามารถใช้เป็นแนวทางหรือรูปแบบในการบริหารจัดการกิจกรรมหรือช่องทางในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในอนาคตได้ ผลการวิจัยในครั้งนี้ จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลช้างเผือก ในการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองให้เพิ่มมากขึ้นต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผู้วิจัยใช้แบบ สอบถามในการสำรวจข้อมูล และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างในการเก็บข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) และ การสนทนากลุ่ม (focus group)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง อายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 9,118 คน กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างตามลำดับชั้นอย่างเป็นสัดส่วนตามตารางมาตรฐานว่าด้วยขนาดประชากรและขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการใช้สูตรของ Yamane ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 383 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างในการเก็บรวบรวมข้อมูล ที่สร้างขึ้นจากการศึกษาทฤษฎีการมีส่วนร่วมของเฮอร์เบิร์ต แม็คคอลลอสกี และหลักการบริหารนิยามมาส่งเสริมการมีส่วนร่วม นำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยสร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ชุด

ชุดที่ 1 มี 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจ ประกอบด้วย อาชีพ รายได้ต่อเดือน และตำแหน่งหน้าที่ในชุมชน ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน มีลักษณะคำถามแบบมาตราส่วน 5 ระดับ โดยใช้หลักของ Likert Scale คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการดำเนินการเลือกตั้ง 2) ด้านการร่วมรณรงค์การเมืองท้องถิ่น 3) ด้านการตัดสินใจในทางการเมือง 4) ด้านหลักการบริหารนิยธรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วม ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหา แนวทางแก้ไขเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน

ชุดที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างสำหรับคณะผู้บริหาร สมาชิกเทศบาล ผู้นำชุมชน และประชาชนในเทศบาล ตำบลช้างเผือก จำนวน 20 คน แบ่งออกเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์ ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ตอนที่ 3 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหา แนวทางแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมทางการเมือง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

แจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 383 คน ได้แบบสอบถามกลับคืนมา 361 ชุด ทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) กับคณะผู้บริหาร สมาชิกสภาเทศบาล ผู้นำชุมชนและประชาชนในเทศบาล ตำบลช้างเผือก จำนวน 20 คน และการสัมภาษณ์สนทนากลุ่ม (focus group) โดยจัดกิจกรรมการวิจัยร่วมกับการบูรณาการกับการ

เรียนการสอนและการบริการวิชาการแก่สังคม โดยการนำนิสิตในรายวิชา วิเคราะห์การเมือง การปกครองของไทย เข้าร่วมกิจกรรมในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล

ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามเพื่อนำไปวิเคราะห์โดยใช้สถิติประมวลผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจ ใช้วิธีการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) การศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนใช้วิธีการทดสอบค่าที (t-test) ในกรณีตัวแปรต้นมี 2 ค่า และใช้การทดสอบค่าเอฟ (F-test) ในกรณีตัวแปรต้นมี 3 ค่า ขึ้นไป โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) เมื่อพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ LSD. (Least Significant Difference)

การนำเสนอข้อมูล ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) นำเสนอแบบตารางประกอบการบรรยาย ในส่วนของข้อคำถามปลายเปิดที่แสดงปัญหา และแนวทางแก้ไข ปัญหา ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยทำการจัดกลุ่มข้อมูลสาระสำคัญตามประเด็น จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูล การพรรณนาบรรยายเชิงวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 52.60 มีอายุระหว่าง 18 – 25 ปี จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 27.10 มีสถานภาพโสด จำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 53.20 และสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 31.60

ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพอิสระ/ธุรกิจส่วนตัว/รับจ้างทั่วไป จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 28.30 ส่วนใหญ่ มีรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 9,000 บาท จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 39.10 ส่วนใหญ่ มีตำแหน่งหน้าที่ในชุมชน เป็นกลุ่มชาวบ้านทั่วไป จำนวน 343 คน คิดเป็นร้อยละ 95.00

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.86 สามารถเรียงตามลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านหลักการบริหารนิยธรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.27 ด้านการร่วมรณรงค์การเมืองท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.86

ด้านการตัดสินใจทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.72

ด้านการดำเนินการเลือกตั้ง อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.59 ตามลำดับ

ผลการศึกษาการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า อายุ และการศึกษา ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนเพศและสถานภาพ ประชาชน

มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจพบว่า อาชีพ รายได้ต่อเดือน และตำแหน่งหน้าที่ในชุมชน ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากผลการศึกษาปัญหา และแนวทางการแก้ไขการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนพบว่า ประชาชนยังมีการปลูกฝังในระบบอุปถัมภ์ มีการแบ่งกลุ่ม ขาดการเตรียมความพร้อมในการตรวจสอบรายชื่อ สถานที่ การประชาสัมพันธ์เลือกตั้งยังไม่ครอบคลุมพื้นที่ มีส่วนร่วมในการเข้าปาร์ตี้ช่วยประชาสัมพันธ์และดำเนินการเลือกตั้งน้อย ส่วนใหญ่จะมีส่วนร่วมเฉพาะช่วงเลือกตั้ง และนักการเมืองท้องถิ่นยังคงขาดจริยธรรมทางการเมือง

แนวทางแก้ไขปัญห พบว่า ควรปลูกฝังให้ประชาชนมีความคิดที่เป็นประชาธิปไตย ให้ตระหนักในการใช้สิทธิเลือกตั้งเพื่อสังคม และประโยชน์ของส่วนร่วม ควรมีการเตรียมความพร้อมในการเลือกตั้ง โดยการตรวจสอบรายชื่อ สถานที่ ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรณรงค์และช่วยในการประชาสัมพันธ์การเลือกตั้ง ควรนำหลักธรรมมาใช้ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยเฉพาะหลักการบริหารนิยธรรมเพื่อแก้ไขปัญหาด้านจริยธรรมของนักการเมือง

สรุปและอภิปรายผล

1. ด้านดำเนินการเลือกตั้งการเมืองท้องถิ่นของประชาชน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนตำบลช้างเผือก มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.59$) ทั้งนี้อภิปรายผลได้ว่า บริบทพื้นที่ตำบลช้างเผือกเป็นสังคมเมือง มีลักษณะต่างคนต่างอยู่ ประชาชนมีความสนใจและมีเวลาที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองไม่มากนัก ส่วนใหญ่รู้เพียงว่าตนเองต้องไปใช้สิทธิเลือกตั้งเท่านั้น การประชาสัมพันธ์รณรงค์ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปใช้สิทธิเลือกตั้งยังไม่ทั่วถึงเท่าที่ควร

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมเป็นกรรมการดำเนินการจัดการเลือกตั้ง เป็นคณะกรรมการนับคะแนนเลือกตั้ง มีส่วนร่วมในการคัดค้านการร้องเรียนผลการเลือกตั้ง และมีส่วนร่วมตรวจสอบสิทธิในการดำเนินการเลือกตั้งท้องถิ่น และประชาชนส่วนใหญ่ก็ให้ความสำคัญกับการเลือกตั้งในแต่ละครั้งพอสมควร เมื่อทำการสนทนากลุ่มย่อยพบว่า ถึงแม้ว่าประชาชนจะมีส่วนร่วมทางการเมือง แต่ยังขาดความสำนึกในความสามารถทางการเมือง ในสิทธิหน้าที่ความรับผิดชอบ มีความนับถือและเกรงใจผู้มีอำนาจ และมีความคิดเห็นว่าการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองไม่สามารถเป็นหลักประกันว่าจะทำให้ระบบการเมืองตอบสนองต่อตนเองสามารถลดความเหลื่อมล้ำ และแก้ปัญหาคอร์รัปชันได้อย่างแท้จริง สอดคล้องกับแนวคิดของ ฌอง-ฌัก ลินส์วาล์ (2518) ได้กล่าวว่า ความสนใจทางการเมืองนั้นเป็นพื้นฐานของความโน้มเอียงพื้นฐานทางการเมือง บุคคลที่มีความสนใจทางการเมืองสูงมักจะมีแนวโน้มที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าบุคคลทั่วไป และ

สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมศักดิ์ ศรีสันติสุข และคณะ (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการติดตามตรวจสอบ การดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านโครงสร้างพื้นฐาน : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลห้วยโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการมีส่วนร่วม คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำประชาคมด้านโครงสร้างพื้นฐานซึ่งเป็นระดับการมีส่วนร่วมในขั้นแรก

2. ด้านการมีส่วนร่วมรณรงค์

การเมืองท้องถิ่นของประชาชน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ด้านการรณรงค์การเมืองท้องถิ่นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.86$) ทั้งนี้อภิปรายผลได้ว่า ปัจจุบันสื่อในการรณรงค์เลือกตั้งมีให้เห็นทั่วไป รวมทั้งประชาชนในพื้นที่มีความรู้ความเข้าใจในระบบการเลือกตั้งมากขึ้น จึงได้รับความรู้จากสื่อต่างๆ รวมทั้งการได้รับเอกสารการเลือกตั้งที่ส่งถึงบ้าน ทำให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างทั่วถึง

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญพบว่า เทศบาลมีโครงการรณรงค์การไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งให้ประชาชนไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เป็นการปลูกฝังในการให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองเพื่อประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงวิธีการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งที่ถูกต้อง เมื่อทำการสนทนากลุ่มย่อยพบว่า ส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ มีส่วนร่วมในการเลือกตั้งทุกครั้ง บางคนร่วมรณรงค์แนะนำให้ประชาชนทั่วๆ ไปให้ไปเลือกตั้ง และร่วมแจกแผ่นพับประชาสัมพันธ์ของผู้ลงสมัครเลือกตั้ง และเชิญชวนเพื่อนบ้านให้ออกไปใช้สิทธิมีการ

พูดคุยและแลกเปลี่ยนความคิดหรือปรึกษาหารือระหว่างกลุ่มบุคคล ให้รักษาสหิทธิอันพึงเป็นประโยชน์ต่อสังคม สอดคล้องกับแนวคิดของ นันทนา วรรณะภูติ (2539) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมทางการเมือง ว่าเป็นลักษณะการแสดงออกในการกระทำหรือการปฏิบัติที่มีผลก่อให้เกิดการพัฒนาร่วมมือหรือขัดแย้ง และวิธีทางที่ดำรงชีวิตในสังคม กลุ่มตนเองและสังคมส่วนใหญ่ซึ่งคนเราต้องมีการกระทำที่มีผลกระทบต่อตัวบุคคล สังคม และระบบการเมืองทางใดทางหนึ่ง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิวัฒน์ ศัลยกำธร (2536) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การกำหนดและการนำแผน 3 เขตยุทธศาสตร์การรณรงค์เลือกตั้งไปปฏิบัติ : กรณีวิจัยปฏิบัติการในเขตเลือกตั้ง ค. จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า การเคลื่อนไหวทางการเมืองของพรรคการเมืองที่ทำงานการเมืองอย่างไร้ระบบและไม่ต่อเนื่อง ไม่สนใจจัดตั้งสาขาพรรคและการสร้างฐานมวลชนของพรรคอย่างต่อเนื่อง เข้าหาประชาชนเฉพาะฤดูกาลหาเสียงเท่านั้น ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการรณรงค์อย่างเป็นระบบ และยังไม่เข้าใจความเชื่อมโยงระหว่างการรณรงค์ด้านกว้างและด้านลึก การนำวิชาการด้านการรณรงค์ทางการเมืองเข้าไปใช้ในการหาเสียง กระทำเฉพาะเพื่อตรวจสอบฐานคะแนนนิยม จะไม่สามารถใช้ประโยชน์ในการกำหนดยุทธวิธีในการรณรงค์ได้อย่างกว้างขวาง

3. ด้านการตัดสินใจทางการเมือง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ด้านการตัดสินใจทางการเมือง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.72$) ทั้งนี้อภิปรายผลได้ว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการเมืองอยู่ในระดับหนึ่งพอสมควร เนื่องจากการเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

เลือกผู้นำท้องถิ่นทุกครั้ง และมีปัจจัยที่ส่งผลคือ ผู้นำท้องถิ่นเป็นผู้มีอิทธิพลในการกำหนดหรือตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่น ซึ่งประชาชนมีความเชื่อถือและมอบความไว้วางใจให้เป็นตัวแทนชุมชนจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พบว่า ผู้นำชุมชนเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับจากประชาชนในชุมชน และมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยที่ผู้นำชุมชนเป็นบุคคลที่ชุมชนให้ความเชื่อถือและมอบความไว้วางใจให้เป็นตัวแทนของชุมชน และเป็นผู้ที่มุ่งใจให้บุคคลในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ให้บุคคลในชุมชนไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้กับผู้สมัครเลือกตั้งที่ตนเองเห็นว่าเหมาะสมยอมรับในตัวผู้นำและการตัดสินใจในการมีส่วนร่วมทางการเมืองจะรวมอยู่ที่ผู้นำชุมชนเป็นสำคัญ เมื่อทำการสนทนากลุ่มย่อยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนทางการเมือง หากมีการปลูกฝังและให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง ครอบคลุม โดยการเป็นผู้ลงสมัครรับเลือกตั้ง การใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตัวแทน ที่จะเข้าไปบริหารและพัฒนาท้องถิ่นได้ ประชาชนสามารถชี้มูลการเลือกตั้งกรณีมีการขายเสียงเปิดเผยต่อสาธารณะชน ปฏิเสธการยอมรับกฎหมายเลือกตั้งที่ไม่ยุติธรรมเป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ดี สอดคล้องกับแนวคิดของ ทิพาพร พิมพ์สุทธิ (2521) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นการกระทำอาจจะถูกกฎหมายหรือผิดกฎหมาย อาจใช้ความรุนแรงหรือไม่ใช้ความรุนแรง การกระทำต่างๆ อาจเกิดจากสำนึกทางการเมืองหรือถูกชักจูงระดมพลังก็ได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ รศ.ดร. ธงชัย วงศ์ชัยสุวรรณ และ ดร.เทียนชัย วงศ์ชัยสุวรรณ (2542) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนชั้นกลาง ผลการวิจัยพบว่า การตัดสินใจที่มีลักษณะสมเหตุ

สมผลแบบที่เป็นเครื่องมือและการตัดสินใจที่ไม่อยู่บนพื้นฐานของความสมเหตุสมผลมีความสัมพันธ์กับการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง

4. ด้านอภิปรณัณยธรรมส่งเสริม

การมีส่วนร่วมทางการเมือง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนด้านอภิปรณัณยธรรมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.27$) ทั้งนี้อภิปรายผลได้ว่า การประชุมประชาชนในพื้นที่มีการประชุมเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ และทุกครั้งในการประชุม จะเข้าร่วมประชุมทุกครั้ง กระทั่งการประชุมจบ และการออกกฎระเบียบ ข้อบังคับหรือประกาศที่มีความสุจริต ยุติธรรม ไม่เอื้อประโยชน์ให้แก่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง และมีความเคารพเชื่อผู้นำท้องถิ่น ส่งเสริมรักษาวัฒนธรรม มีกิจกรรมประเพณีดีงามของท้องถิ่นและเทศบาลยังมีมาตรการปกป้องคุ้มครองประชาชนให้อยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญพบว่า เทศบาลควรมีการจัดการประชุมประชาชนในท้องถิ่นเป็นประจำ ความความเคารพและเชื่อฟังผู้นำท้องถิ่นก่อให้เกิดความสามัคคีตามหลักอภิปรณัณยธรรม ทำให้การส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองดีขึ้น ประชาชนมีความสุขทั่วหน้า และการพัฒนาประเทศก้าวหน้าอย่างมั่นคงยั่งยืน สอดคล้องกับแนวคิดอภิปรณัณยธรรมในทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในอังคตตรนิกาย สัตตกนิบาต (ไทย) (2539) ที่กล่าวว่า ความเจริญจะไม่มี ความเสื่อมเลย ตราบเท่าที่มีการหมั่นประชุมกันเนืองนิตย์ พร้อมเพรียงกันประชุม ไม่บัญญัติสิ่งที่ไม่ได้บัญญัติไว้ ให้ความเคารพนับถือผู้ใหญ่ ไม่ฉุดคร่าขึ้นใจกุลสตรีหรือกุลกุมารี เคารพสักการบูชาเจตีย์ อารักขาคุ้มครองป้องกันพระอรหันต์ทั้งหลาย จะไม่มี

ความเสื่อมเลย ตราบเท่าที่ยังมีและใส่ใจในอภิปรณัณยธรรมทั้ง 7 ประการนี้อยู่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรสวรรค์ สุตะคาน (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การกล่อมเกลากลางทางการเมืองและวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างของประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า การกล่อมเกลากลางทางการเมือง วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย และการมีส่วนร่วมทางการเมืองมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีคู่ความสัมพันธ์ระหว่าง วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วมทางการเมืองมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันสูงที่สุด และมีสมการสำหรับไปใช้ในแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมือง ประกอบด้วย การถ่ายทอดพฤติกรรมทางการเมือง การถ่ายทอดวัฒนธรรมทางการเมือง การถ่ายทอดบรรทัดฐานทางสังคม หลักการอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน หลักการสิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกัน หลักการเคารพสิทธิมนุษยชน และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ รวมถึงหลักการเสียงข้างมากควบคู่ไปกับการเคารพในสิทธิของเสียงข้างน้อย

5. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน

จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล อายุ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นแตกต่างกัน เนื่องจากช่วงอายุของแต่ละบุคคลแสดงถึงความเป็นผู้ใหญ่ ความเป็นผู้ที่มีความตระหนักรู้ มีความนึกคิดรอบครอบ และมีความรับผิดชอบต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น อายุจึงมีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นเข้าไปเป็นผู้แทนในการบริหารท้องถิ่น สอดคล้องกับแนวคิดของ สิทธิพันธ์ พุทธน (2541) กล่าวว่า การเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นกิจกรรมของ

ประชาชนที่มุ่งจะเข้าไปมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจนโยบายของรัฐบาลในระดับต่าง ๆ ซึ่งรูปแบบการเข้าไปมีส่วนร่วมในทางการเมืองในแต่ละสังคมย่อมแตกต่างกันไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ คันธรส แสงวงศ์ (2539) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความรู้สึกลักษณะอิทธิพลทางการเมืองและความสนใจทางการเมืองของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านอายุมีความสัมพันธ์กับความรู้สึกลักษณะอิทธิพลทางการเมืองและความสนใจทางการเมืองของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

การศึกษา พบว่า ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นแตกต่างกัน เนื่องจาก ผู้ที่มีการศึกษาน้อยเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับต่ำ โดยเข้าไปมีส่วนร่วมเพียงแค่การตรวจสอบรายชื่อของตนว่ามีสิทธิ์ลงคะแนนเสียงหรือไม่ การออกไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งตามวันเลือกตั้ง การพูดคุยปัญหาการเมืองตามข่าวหน้าหนังสือพิมพ์ซึ่งเป็นลักษณะของการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับต่ำ ส่วนผู้ที่มีการศึกษาสูงเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับสูงด้วยการลงสมัครรับเลือกตั้งเอง การเป็นผู้นำกลุ่ม เป็นผู้บริหารโดยมีตำแหน่งทางการเมือง สอดคล้องกับแนวคิดของบวรศักดิ์ อุวรรณโณ และถวิลวดี บุรีกุล (2548) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองว่า ความสนใจและมีส่วนร่วมทางการเมืองน้อยเป็นการแสดงตนเป็นผู้สนใจทางการเมืองเช่น ร่วมพูดคุยเรื่องการเมือง การไปเลือกตั้ง เป็นผู้เปิดประเด็นพูดคุยเรื่องการเมือง ให้ความรู้ผู้อื่น พยายามพูดคุยชวนให้ผู้อื่นไปเลือกผู้ที่ตนสนับสนุนร่วมประชาสัมพันธ์ทางการเมือง ความสนใจและมีส่วนร่วมมาก ได้แก่ ร่วมกิจกรรมของพรรค เช่น เข้าร่วมประชุมเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งในนามพรรคการเมือง ร่วม

ดำเนินกิจกรรมสาธารณะ และดูแลกิจกรรมของพรรคการเมือง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภูสิทธิ์ ชันติกุล (2553) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองเพียง 2 ระดับเท่านั้นได้แก่ ระดับปานกลาง และต่ำ ซึ่งรายด้านที่อยู่ระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง และการสนทนาเรื่องการเมือง ส่วนรายด้านที่อยู่ระดับต่ำ ได้แก่ ด้านการชุมนุมทางการเมือง ด้านการติดต่อกับนักการเมือง และด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองกับพรรคการเมืองและกลุ่มทางการเมืองต่างๆ

เพศ พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากเพศสามารถที่จะแสดงออกในการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองในลักษณะของกิจกรรมได้เสมอทั้งเพศชายและเพศหญิง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสนใจทางการเมืองของแต่ละบุคคล เพศจึงไม่เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง สอดคล้องกับแนวคิดของ พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว (2526) ที่ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองไว้ว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นกิจกรรมต่างๆ ตามความสมัครใจของสมาชิกในสังคมการเมืองที่จะกระทำ โดยมีจุดมุ่งหมายทั้งทางตรงและทางอ้อมต้องการมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายหรือการทำงานของรัฐบาลไม่ว่าจะในระดับท้องถิ่นหรือระดับชาติ รวมถึงกิจกรรมง่ายๆ เช่น การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การถกเถียงปัญหาการเมือง หรือการสมัครรับเลือกตั้งเป็นตัวแทนของประชาชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัญชลี วงษ์บุญงาม และคารณิ ธัญญสิริ (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การเปิดรับข่าวสารทางการเมือง ความรู้ และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขต กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษา สนทนาประเด็นข่าวสารทางการเมืองกับเพื่อน มากที่สุด และเปิดรับสื่อโทรทัศน์เพื่อให้ติดตาม เหตุการณ์ข่าวสารทางการเมืองในระดับมาก โดยมีความรู้เกี่ยวกับหน้าที่ของประชาชนมากที่สุดและนักศึกษามีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับปานกลาง โดยมีส่วนร่วมในกิจกรรมไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งระดับท้องถิ่นมากที่สุด

สถานภาพ พบว่า ประชาชนที่มี สถานภาพต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน เนื่องจากสถานภาพเป็นเพียง สถานะที่บ่งบอกถึงความสัมพันธ์ส่วนบุคคล จึงไม่มีผลต่อการแสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมือง การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นจึงขึ้นอยู่กับผู้สนใจทางการเมืองมากกว่า สอดคล้องกับแนวคิดของ ณรงค์ สิ้นสวัสดิ์ (2515) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองไว้ว่า บุคคลที่สนใจทางการเมือง มีความเข้าใจ การเมือง เชื่อว่าตนเองมีประสิทธิภาพทางการเมือง มีความศรัทธาในกระบวนการทางการเมือง ตัวนักการเมือง และคิดว่าการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นหน้าที่ของตนซึ่งเป็นคนที่มีความสามารถในการเข้าสังคมและเป็น คนที่มีความหวังในชีวิต สอดคล้องกับงานวิจัยของ ถิรวัฒน์ แจ่มกระจ่าง (2557) ได้ศึกษา วิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ของการสื่อสารที่มีผล ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในเขตเทศบาลนคร จังหวัดสมุทรปราการ ผล การวิจัยพบว่า ประชาชนมีอำนาจสูงสุด และ มีความสนใจทางการเมืองในระดับเห็นด้วย สนใจติดตามการทำงานและผลงานทาง ด้านการเมือง การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง ได้แก่ การมีส่วนร่วมตรวจสอบทางการเมือง กิจกรรมทางการเมือง การมีส่วนร่วมประชุม/ ร่วมชุมนุมทางการเมือง และการมีส่วนร่วม

แสดงความคิดเห็นทางการเมือง ตามลำดับ

จำแนกตามปัจจัยทางสังคมและ เศรษฐกิจ อาชีพ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพ ต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นแตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนที่มีความ หลากหลายทางอาชีพทำให้ความสนใจ และ ให้ความสำคัญในการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น โดยเฉพาะประชาชนที่มีอาชีพ อิสระ มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว เนื่องจากเป็น อาชีพที่มีเวลาให้ความสนใจกับการเมือง อีกทั้งประชาชนที่มีอาชีพเดียวกันจะสามารถ รวมกลุ่มในการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง ได้ดีกว่าเนื่องจากมีลักษณะร่วมกัน โดยการ สนทนา หรือวิจารณ์การเมืองที่มีผลกระทบ ต่ออาชีพ สอดคล้องกับแนวคิดของ วรทิพย์ มี มาก และคณะ (2547) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม ในรูปแบบของการแสดงออก บุคคลมีเสรีภาพ ในการแสดงความคิดเห็น การเขียน การพูด การโฆษณา การพิมพ์ซึ่งการแสดงออกเหล่านี้ อาจอยู่ในรูปแบบของการวิพากษ์ วิจารณ์ตาม สื่อต่างๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกฤตา จอนดาพรหม และโชติมา แก้วกรอง (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีไทยในพื้นที่องค์ปกครองส่วน ท้องถิ่นของภูมิภาคตะวันตก ผลการวิจัย พบ ว่า สตรีไทยในพื้นที่องค์ปกครองส่วนท้องถิ่นของภูมิภาคตะวันตกมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยด้านอาชีพ และปัจจัยพื้นฐานภูมิทางการเมือง ต่างกันส่ง ผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมชุมชนแตกต่างกัน

รายได้ต่อเดือน พบว่า ประชาชนที่มี รายได้ต่อเดือนต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมือง ท้องถิ่นแตกต่างกัน ผู้ที่มีรายได้น้อยเข้าไปมี ส่วนร่วมทางการเมืองโดยการลงคะแนนเสียง เลือกตั้งเท่านั้น เนื่องจากต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ ในการทำงานหาเลี้ยงชีพ ส่วนผู้ที่มีรายได้มาก

เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับที่สูงขึ้น โดยการร่วมกิจกรรมกลุ่มทางการเมืองหรือการเป็นตัวแทนกลุ่มการเมืองลงสมัครเลือกตั้ง สอดคล้องกับแนวคิดของ ถวิลวดี บุรีกุล และคณะ (2546) ที่กล่าวถึงการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองว่า ความสนใจและการมีส่วนร่วมระดับต่ำ ได้แก่ พุดคุยเรื่องการเมืองไปลงคะแนนในการเลือกตั้งท้องถิ่น ระดับชาติ พุดชักชวนผู้อื่น ให้ไปลงคะแนน ร่วมประชาสัมพันธ์ทางการเมือง ความสนใจและการมีส่วนร่วมระดับสูง ได้แก่ ดำรงตำแหน่งสำคัญในพรรคการเมืองลงสมัครรับเลือกตั้ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ญาเรศ อัครพัฒนานุกุล (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การกระจายอำนาจกับการส่งเสริมสร้างความเข้มแข็งของการเมืองภาคประชาชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า การกระจายอำนาจทำให้ความเข้าใจต่อการเมืองภาคประชาชนของชาวบ้านดีขึ้น

ตำแหน่งหน้าที่ในชุมชน พบว่า ประชาชนที่มีตำแหน่งหน้าที่ในชุมชนต่างกั นมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นแตกต่างกัน เนื่องจากผู้ที่มีตำแหน่งในสังคมย่อมมีบทบาทในการแสดงออกและความสนใจทางการเมืองที่แตกต่างกัน ผู้ที่มีตำแหน่งหน้าที่ในชุมชนระดับสูง ย่อมมีความเกี่ยวข้องกับผู้นำในท้องถิ่น หลากหลายระดับ ในขณะที่เดียวกันผู้ที่มีตำแหน่งในชุมชนแบบทั่วไปก็มีความเกี่ยวข้องกับชุมชน และมีความสนใจเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง เช่นเดียวกัน สอดคล้องกับแนวคิดของ อติศร เหลาแถว (2547) ได้กล่าวถึงความสนใจ

ทางการเมืองของแต่ละบุคคลไว้ว่า บุคคลที่มีความสนใจทางการเมืองนั้นจะเป็นผู้ที่เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างแท้จริงมีความตื่นตัว และจะพยายามแสวงหาอำนาจทางการเมืองหรือไม่ก็เข้าไปมีอิทธิต่อการตัดสินใจทางการเมืองในรูปใด รูปหนึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ กมล เข็มนาจิตร์ (2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดเพชรบูรณ์ ผลวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งจะทำให้ความสามัคคี ความรู้ความเข้าใจเรื่องการปกครองส่วนท้องถิ่น ความโปร่งใส การรับรู้ข่าวสาร ความผูกพัน ภาวะผู้นำ ความมั่นคง การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม ความรู้สึกถึงการเป็นเจ้าของ

ปัญหา พบว่า ประชาชนยังมีการปลูกฝังในระบบอุปถัมภ์อยู่ มีการแบ่งกลุ่มไม่ค่อยมีส่วนร่วมทางการเมือง ส่วนใหญ่จะมีส่วนร่วมเฉพาะช่วงเลือกตั้งและการประชาสัมพันธ์เลือกตั้งยังไม่ครอบคลุมพื้นที่

แนวทางแก้ไขปัญหา ควรปลูกฝังให้ประชาชนมีแนวคิดที่เป็นประชาธิปไตย ให้ตระหนักในการใช้สิทธิเพื่อสังคมและประโยชน์ของส่วนร่วม ควรมีการรณรงค์ให้ความเข้าใจต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากยิ่งขึ้น ควรประชาสัมพันธ์การเลือกตั้งให้ครอบคลุมพื้นที่ และควรนำหลักธรรมมาใช้ในการแก้ไขปัญหา และส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยเฉพาะหลักอภิปรายธรรม

ข้อเสนอแนะ

ควรนำผลการวิจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ไปประยุกต์ใช้กับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น รวมทั้งศึกษาวิจัยในด้านอื่น อาทิเช่น การสังเกตการณ์ซื้อเสียงของประชาชน ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจสนับสนุนพรรคการเมือง

ท้องถิ่นของประชาชน แนวทางการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการคัดค้านร้องเรียนผลการเลือกตั้งท้องถิ่น ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการประชาสัมพันธ์ด้านข่าวสารการเลือกตั้งและแนวทางการพัฒนาด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กมล เข็มนาจิตร์. (2557). *ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์กรบริหารส่วนตำบล จังหวัดเพชรบูรณ์*. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี. ปีที่ 8 ฉบับที่ 17. กันยายน – ธันวาคม.
- คันธรส แสงวงศ์. (2539). *ความรู้สึกลักษณะภูมิพลทางการเมืองและความสนใจทางการเมืองของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ*. รายงานการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ญาเรศ อัครพัฒนานุกุล. (2556). *การกระจายอำนาจกับการส่งเสริมสร้างความเข้มแข็งของการเมืองภาคประชาชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอุบลราชธานี*. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์.
- ณรงค์ สินสวัสดิ์. (2518). *จิตวิทยาการเมือง*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ถวิลวดี บุรีกุล และคณะ. (2546). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนและความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของรัฐบาลและองค์กรอิสระ*. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และสถาบันพระปกเกล้า.
- ถิรวัฒน์ แจ่มกระจ่าง. (2557). *ความสัมพันธ์ของการสื่อสารที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในเขตเทศบาลนคร จังหวัดสมุทรปราการ*. วารสารดุสิตบัณฑิตทางสังคมศาสตร์ ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. ปีที่ 4 ฉบับที่ 1. มกราคม – เมษายน.
- ทิพาพร พิมพิสุทธิ. (2521). *พัฒนาทางการเมือง*. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ธงชัย วงศ์ชัยสุวรรณ รศ.ดร.และ เทียนชัย วงศ์ชัยสุวรรณ ดร. (2542). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนชั้นกลาง*. รายงานวิจัย. สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- นันทนา วรรณะภูติ. (2539). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของข้าราชการ : ศึกษาเฉพาะกรณีสำนักงานสาธารณสุข จังหวัดสุพรรณบุรี*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ และถวิลวดี บุรีกุล. (2548). *ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม*. กรุงเทพมหานคร : สถาบันพระปกเกล้า.

- พรรคดี ผ่องแผ้ว. (2526). *ข่าวสารการเมืองของคนไทย*. กรุงเทพมหานคร: เจ้าพระยาการพิมพ์.
- พรสวรรค์ สุตะคาน. (2558). *การกล่อมเกลางานการเมืองและวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างของประเทศไทย*. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น. ปีที่ 12 ฉบับที่ 2. กรกฎาคม – ธันวาคม.
- ภูสิทธิ์ ชันติกุล. (2553). *รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*. รายงานการวิจัย.
- วรทิพย์ มีมาก และคณะ. (2547). *หน้าที่พลเมืองในระบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข*. กรุงเทพมหานคร : จำไทยเพรส.
- วิวัฒน์ คัลยกำธร. (2536). *การกำหนดและการนำแผน 3 เขตยุทธศาสตร์การรณรงค์เลือกตั้งไปปฏิบัติ: กรณีวิจัยปฏิบัติการในเขตเลือกตั้ง ค. จังหวัดนครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สมศักดิ์ ศรีสันติสุข และคณะ. (2558). *รูปแบบการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการติดตามตรวจสอบ การดำเนินการขององค์กรปกครองท้องถิ่นด้านโครงสร้างพื้นฐาน : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลห้วยโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์*. วารสารร่มยสาร. ปีที่ 13 ฉบับที่ 1 มกราคม – เมษายน.
- สิทธิพันธ์ พุทธหนู. (2541). *ทฤษฎีพัฒนาการเมือง*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุกฤตา จอนดาพรหม และโชติมา แก้วกรอง. (2556) *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีไทยในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของภูมิภาคตะวันตก*, วารสารการเมืองการปกครอง การจัดการชุมชนเพื่อพัฒนาที่ยั่งยืน. ปีที่ 3 ฉบับที่ 2. มีนาคม – สิงหาคม.
- อดิสร เหลาแถว. (2547). *ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสนใจทางการเมือง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนธาดานารายณ์วิทยา และนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยเทคนิคสกลนคร จังหวัดสกลนคร*. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อัญชลี วงษ์บุญงาม และดารณี ธัญญสิริ. (2554). *การเปิดรับข่าวสารทางการเมือง ความรู้ และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขต กรุงเทพมหานคร*. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.